

СТАНОВИЩЕ

по дисертация за присъждане на образователна и научна степен „Доктор”
на **Златина Маринова Михайлова**,
редовен докторант по професионално направление 3.7. Администрация и управление,
научна специалност „Социално управление“

Научен ръководител – **проф. д.ик.н. Желю Владимир**

Тема на дисертацията: **„Организационните ценности като управленски инструмент в организациите“**

Златина Михайлова е редовен докторант в Стопански факултет на Софийски университет „Св. Кл. Охридски“. От автобиографията на докторанта личи, че притежава богат опит като мениджър в различни организации, така, че изборът на дисертационната й тема за мен не е случаен.

Представеният за защита дисертационен труд включва общо 208 страници и е структуриран в две глави, придружени с увод, заключение, библиография и 8 приложения. Темата е актуална според мен най-вече поради следните две основни причини: Първата е отсъствието на достатъчно и сериозни изследвания у нас в областта на възможността ценностите да се включат като инструмент за управление на организациите. Втората причина засяга разбирането за бизнеса не само като технологичен напредък и правене на пари, но и като корпоративна отговорност към собствените служители и към обществото като цяло.

Както самият докторант пише в автореферата си, използвани са 216 източника, по-голямата част от които, са на английски език. Това ми дава основание, заедно с реферирането по темата в първа глава, да направя изгода, че докторант Михайлова познава отлично научната литература в областта на дисертационния проблем, който разработва. Дисертацията е много добре илюстрирана с таблици и графики, които допълнително улесняват възприемането на текста. Езикът и стилът на написания текст е строго научен и едновременно с това – ясен.

Още в увода, прецизно се изяснява тезата на дисертацията, основната цел и задачи на изследването като се предлагат и издигнатите хипотези, които теоретично са добре обосновани.

Както споменах, дисертацията е структурирана в 2 глави като в първата е приложен класическият подход за реферирание на научната литература по темата, специфициране на проблема и поставяне на ударение върху основните концепти, включени още в титъла на дисертацията. Във втората глава се представя методологията на изследване, конкретните методи и най-същественото – резултатите от три типа изследвания.

Така първа глава обръща внимание на няколко основни проблема. Хронологично, първият е свързан с организационната култура като част от общото разбиране за култура. Друг проблем – темата за ценностите, е развита стегнато от класическата теория на Милтън Рокич до съвременните схващания на български и чуждестранни изследователи. Логически фокус е поставен и върху мениджърските стилове на управление в организациите. Направи ми впечатление, че докторант Михайлова цитира изследвания, които показват, че „често организационните практики в компаниите не кореспондират с организационните им ценности“. Този факт още веднъж ме убеждава в значимостта на изследователската тема, която е избрала да разработва докторант Златина Михайлова. На основата на задълбочен и прецизен анализ са изведени и основните елементи, които влияят върху управлението чрез организационни ценности. Става въпрос за познаване на самите организационни ценности, степента на принадлежност към организацията, готовността за управление чрез организационни ценности, нивото на ангажираност на мениджърите и ролевия модел за демонстриране на организационните ценности в работата. На тази основа е оформен и теоретичният модел на изследването, визуализиран в ясна графика.

Преценявам като сполучлив плавния и логически обвързан преход от първа към втора глава. Последната се съсредоточава върху методологията на изследването и интерпретацията на получените резултати. Впечатлена съм от размаха и амбициозността на емпиричната изследователска програма. В нея са включени 3 типа изследвания – онлайн анкетно проучване, в което са взели участие 219 мениджъра от различни нива, проведени са полуструктурирани интервюта само с топ мениджъри – 15 души, както и едnodневна работа с 21 фокус групи, с участвали 180 мениджъри. Затова още веднъж искам да подчертая обхвата и сериозността на изследователската програма.

При описание на извадката ме направиха 2 неща впечатление – високото образование на участниците в изследването, както и големият процент на участниците жени. Получени са доста на брой и различни по характер резултати, които не е необходимо да обсъждам.

Искам обаче да обърна внимание върху следните моменти, които преценявам като подчертана заслуга на докторант Михайлова. Първият е изключителната научна коректност по отношение на хипотезите – четири от тях се подкрепят с висока надеждност, една от тях не се приема, както пише докторантът. Вторият момент, който искам да изтъкна, че начинът на провеждане на изследванията, представянето на резултатите и тяхната балансирана интерпретация – нито оскъдна, нито свръх интерпретация, ме убеждават, че авторът на дисертацията е изцяло формиран много добър изследовател. Поздравявам я искрено, както и научния ѝ ръководител, проф. Владимиров.

В заключението е обосновано потвърждаването на тезата, на основата на получените резултати от авторите изследвания. Предложени са обобщаващи изводи от цялостно разработената дисертация. Включени са и пет приноса. Те са формулирани ясно и еднозначно, отговарят на реализираната изследователска програма и затова ги приемам изцяло.

Цялостният обем на автореферата е 43 страници като в тях са включени съдържанието на дисертацията и използваните литературни източници. Изискването по закон за публикации на докторанта, свързани с темата е спазено. Докторант Михайлова е предложила 5 публикации, 2 от 2019 г. и 3 от 2020 г. като една от тях е приета и е под печат.

Имам две малки бележки, по-скоро като пожелание за бъдеща научна работа:

1. Изписното съдържание е много раздробено на точки, подточки, под-под точки и т.н. Може би, ако втората глава беше разделена на две, т.е. да се използва калсическата структура за дисертация – в 3 глави, и предвид богатството от резултати, което спокойно може да е в отделна глава, щеше да се избегне не само раздробяването, но и несъразмерността на сега съществуващите части на дисертацията.
2. Отличното познаване на статистическите методи за обработка на данни, което принципно оценявам високо, е довело до включване на не малък брой таблици, с първични данни за коефициенти, статистическа значимост и други. Струва ми се, че би било по-добре те да бъдат в приложение, а не в текста на дисертацията, че някои от тях присъстват даже и в автореферата

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Докторант Златина Михайлова представя за защита сериозно разработен научен теоретико-емпиричен дисертационен труд с изводи, подкрепени от анализ на данните от прецизно осъществени реално три различен тип авторови изследвания.

Проличава способността на докторанта както да подбира релевантни на темата си научни източници, така и да ги реферира и анализира на теоретично равнище, създавайки добра теоретична рамка за провеждане на емпиричните си изследвания. Темата е особено актуална и корелира директно с практиката.

Авторефератът представя точно съдържанието на дисертацията с приносни моменти в нея. Докторантът има необходимите публикации по темата.

За мен дисертационният труд удовлетворява най-високите изисквания за исканата степен. Искам да пожелаая на докторанта да намери начин да разпространи изводите от проучванията си, така, че да служат като Наръчник за успешно управление в организациите, включващ като инструмент организационните ценности.

Убедено предлагам на уважаемите колеги от научното жури да присъдим образователната и научната степен „Доктор“ на Златина Маринова Михайлова за дисертацията ѝ на тема „Организационните ценности като управленски инструмент в организациите“.

3.08.2021

Изготвил становището:

Проф. д.пс.н. Толя Стоицова
Департамент „Медии и комуникация”, НБУ